

Staat diversiteit op de journalistieke agenda?

Verkennde analyse op basis van diepte-interviews met Vlaamse krantenjournalisten

De samenleving wordt gekenmerkt door een stijgende verscheidenheid, waardoor diversiteit alsmaar belangrijker wordt. Deze Nieuwsmonitor wil nagaan hoe Vlaamse krantenjournalisten denken over diversiteit in het nieuws. Staat dit op de journalistieke agenda? Hebben journalisten een uitgesproken mening over diversiteit? En zijn deze meningen gelijklopend of net heel verschillend? De gemiddelde Vlaamse krantenjournalist beschrijft diversiteit in de eerste plaats als een stem geven aan diverse 'groepen' in het nieuws. Over de kwestie of het opvoeren van diverse bronnen in nieuws tot hun takenpakket behoort, zijn de krantenjournalisten minder eensgezind. De ene groep is van oordeel van wel, een ander deel duidelijk van niet. Als verklaring voor de huidige ondervetegenwoordiging van vrouwen en etnisch-culturele minderheden in de Vlaamse pers in verhouding tot de realiteit, geven de journalisten in de eerste plaats aan dat er minder vrouwelijke en etnisch-culturele minderheidsexperten beschikbaar zijn. Daarnaast melden sommigen dat, naar hun aanvoelen, etnisch-culturele minderheden moeilijker bereikbaar zijn voor de 'blanke' journalist. Ook zouden vrouwen terughoudender zijn om hun mening in de media te uiten dan mannen.

Steunpunt Media

Het Steunpunt Media is een aanspreekpunt en expertisecentrum voor alles wat met nieuws en media te maken heeft. In opdracht van de Vlaamse minister van Media voert het Steunpunt wetenschappelijk onderzoek naar nieuwsberichtgeving en mediawijsheid in Vlaanderen uit. Het Steunpunt Media maakt deel uit van de steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek van de Vlaamse overheid voor de periode 2012-2015. De vier Vlaamse universiteiten die onderzoek doen naar nieuws en massamedia zijn partner van het Steunpunt: de KU Leuven, de Universiteit Antwerpen, de Universiteit Gent en de Vrije Universiteit Brussel. Het Steunpunt Media baseert zich voor het onderzoek op wetenschappelijke data.

Technische fiche

Tijdstip van de bevraging	12 september – 4 december 2013
Aantal respondenten	16
Duur interview	Tussen 50 minuten en 2 uur
Krantenredacties	De Morgen, De Standaard, Het Nieuwsblad en Het Laatste Nieuws

Staat diversiteit op de journalistieke agenda?

Verkennde analyse op basis van diepte-interviews met Vlaamse krantenjournalisten

Hanne Vandenberghe, Leen d'Haenens & Baldwin Van Gorp

Nieuwsmedia zijn één van de belangrijkste informatiebronnen in een samenleving. Het is daarom belangrijk inzicht te hebben in hoe divers de personen in de nieuwsverslaggeving zijn. Centraal vragen we ons daarbij of hoe journalisten hun bronnen selecteren en welke perspectieven in het nieuws aan bod komen. De resultaten van een eerdere studie van het Steunpunt Media ([Nieuwsmonitor 15](#)) toonden aan dat de Vlaamse pers hoofdzakelijk mannen van de etnisch-culturele meerderheidsgroep in de binnenlandse nieuwspagina's vermeldde. Zowel vrouwen (28%) als etnisch-culturele minderheden (3%) waren in de Vlaamse pers dan ook in verhouding tot hun werkelijke aandeel in de samenleving (51% vrouwen en 9% etnisch-culturele minderheden) ondervertegenwoordigd. Deze Nieuwsmonitor wil nagaan hoe Vlaamse krantenjournalisten over diversiteit denken alsook welke verklaringen zij geven voor de vastgestelde ondervertegenwoordiging.

Centraal in deze Nieuwsmonitor staat *wat* diversiteit voor de Vlaamse krantenjournalisten betekent. Tussen 12 september 2013 en 4 december 2013 werden 16 diepte-interviews afgenomen op vier krantenredacties (*De Morgen*, *De Standaard*, *Het Nieuwsblad* en *Het Laatste Nieuws*). Per krantenredacties werden twee mannen en twee vrouwen bevestigd. De leeftijd van de geïnterviewde journalisten varieerde tussen 24 en 63 jaar, met een gemiddelde van 38 jaar. De selectie was geënt op journalisten met een focus op binnenlandse criminaliteits- of politieke verslaggeving.

Elk interview verliep op basis van een semi-gestructureerde vragenlijst. Deze interviewmethode houdt in dat er vooraf vragen en stellingen worden opgesteld. De interviewer kan daarbij extra vragen stellen en over bepaalde onderwerpen meer of minder uitweiden. De journalisten kregen onder andere de cijfers voorgelegd van een eerder onderzoek van het Steunpunt Media dat de genderdiversiteit en de etnisch-culturele diversiteit in het Vlaamse krantennieuws naging ([Nieuwsmonitor 15](#)). Bij aanvang van het interview werd de anonimiteit van de journalist verzekerd, en een korte vragenlijst voorgelegd die onder meer peilde naar de specialisatie en de leeftijd van de journalist. Het interview had als doel de gedachtegang van de journalist over diversiteit in kaart te brengen. Alle interviews werden afgenomen door één van de auteurs.

Journalistieke visie op diversiteit

De definitie van diversiteit

In de eerste plaats werden de journalisten gevraagd om een definitie voor diversiteit te geven. De bevroegde journalisten haalden vooral de variatie in bronnen met een focus op gender en etniciteit aan. Een voorbeeldquote van een journaliste hierbij is:

- *“Diversiteit komt er voor mij in de praktijk op neer dat als je mensen zoekt om te praten over bepaalde dingen, dat je ziet dat er genoeg variatie is. Dat gaat over het feit dat je probeert om ook vrouwen, vrouwelijke experts aan het woord te laten en dat je daar actief naar op zoek gaat. En als je “vox pop achtige” stukken maakt, dat je ook ziet dat er etnische diversiteit is. Bijvoorbeeld dat je jongeren hebt die niet uit de standaard blanke middenklasse komen, en ook qua leeftijd. Dat je niet altijd dezelfde type mensen aan het woord laat.”*

Dit citaat illustreert eveneens dat etnisch-culturele minderheden minder als een expert worden gezien in vergelijking met vrouwen. Bovendien geeft een justitiejournalist het volgende aan:

- *“Wat is diversiteit? Voor mij is alles mogelijk: dat gaat over man – vrouw, autochtoon- allochtoon, homo – hetero, zo zie ik diversiteit in het algemeen. In mijn berichtgeving zal dat dan bij discussies of heikele punten gaan over autochtoon – allochtoon.”*

Naast gender en etniciteit, wordt eveneens sociale klasse, leeftijd en seksuele geaardheid van de bronnen naar voren geschoven als kenmerken van diversiteit in het nieuws. Een evenwicht tussen officiële en niet-officiële bronnen, een verscheidenheid aan onderwerpen, een veelheid aan culturen, en het feit om niet altijd dezelfde personen aan het woord te laten, werden tevens aangehaald als aspecten van diversiteit. Globaal zien journalisten diversiteit als een weerspiegeling van de samenleving, waarbij volgende journaliste dit ook letterlijk zo verwoordde:

- *“Het eerste waar ik aan dacht bij diversiteit is: hoe divers zijn de mensen die je aan het woord laat in je krant? Dat is ook: hoe representatief is uw krant? Is de spiegel die je uw lezers voorhoudt van de maatschappij op basis van de mix in de samenleving?”*

Taak van de journalist?

Journalisten zijn eensgezind in hoe ze diversiteit omschrijven. Wel liepen hun ideeën ver uiteen over het feit of diversiteit al dan niet een onderdeel van nieuwsverslaggeving moet vormen. Een deel van de journalisten vindt dat diversiteit een streefdoel moet zijn en dat journalisten *bewust* divers moeten berichten. Volgende journaliste formuleerde het zo:

- *“Het is noodzakelijk dat journalisten daar bewust mee omgaan, want anders laat je altijd dezelfde mensen aan het woord of dezelfde soort mensen. Waardoor je ook de indruk creëert als journalist naar je lezer toe alsof wij hier nog altijd in een Vlaamse blanke middenklasse wereld leven. Wat natuurlijk niet de werkelijkheid is hé.”*

Het andere ‘kamp’ stelt dat diversiteit en nieuws onverzoenbaar zijn. Deze journalist geeft zelfs aan dat diversiteit een belemmering is voor nieuwsverslaggeving:

- *“Nieuws is nieuws en over wie het dan gaat is minder belangrijk. En het is zeker niet verstandig om te gaan zoeken naar die mix, waardoor je van bepaalde dingen nieuws gaat maken die geen nieuws zijn.”*

Iemand gaf ook duidelijk aan dat ze hierover onbeslist was:

- *“Ik ga nooit denken van ‘oei, dat is een jonge vrouw, haar mening telt niet’. Maar ik ga ook niet het omgekeerde doen van ‘ik zou misschien eens moeten op zoek gaan naar’, dat doe ik ook niet. Maar ik ben er eigenlijk nog niet uit of dat zou moeten of niet.”*

Hoe verklaren Vlaamse journalisten de actuele diversiteit?

Selectie van nieuwsbronnen

De journalisten reiken verklaringen aan waarom de diversiteit in het nieuws geen weerspiegeling van de samenleving vormt. Ten dele komt dit door de manier waarop journalisten hun bronnen selecteren. Tijdsdruk speelt daarin een cruciale rol: ze gaan op zoek naar de meest relevante bron waarvan ze het meest zeker zijn dat die voor hun nieuwsverhaal een meerwaarde kan bieden. Volgende drie citaten zijn hiervan een voorbeeld:

- *“Je hebt een eigen vaste contactenlijst, waarin natuurlijk veel mensen staan die je al eens hebt gebeld en waarvan je dus weet wat je daar kan verwachten. Omdat het dikwijls snel moet gaan, ben je geneigd om die mensen op te bellen waarvan je denkt: ik weet dat ik dan goede quotes heb, dat ik een goede uitleg zal hebben.”*
- *“Als je een man en een vrouw hebt met dezelfde expertise dan zou je eigenlijk inzake politieke discriminatie eerst de vrouw moeten contacteren, hé. Maar de werkelijkheid is natuurlijk dat je kiest voor diegene die je het beste kent en waarvan je denkt dat die het meeste interessantste antwoord gaat geven.”*
- *“Je hebt uw lijst met contactpersonen. (...) Ik bel eigenlijk meestal naar diegene waarvan ik denk dat ik er de beste uitleg van ga krijgen of die persoon die het meest expert is.”*

Het vermoeden dat een bepaalde bron ‘het goed zal kunnen uitleggen’, primeert. Daarnaast zijn journalisten ook telkens op zoek naar de bron met de meeste expertise.

Journalisten geven ook aan dat binnen hun dagelijkse routine ze automatisch terugvallen op dezelfde bronnen:

- *“Het zou moeten dat er evenveel vrouwen als mannen in het nieuws komen, maar dat is niet zo evident. (...) Da’s een stuk omdat je vaak terugvalt op dezelfde mensen (...).”*

Ondervertegenwoordiging van vrouwen

Specifiek voor de ondervertegenwoordiging van vrouwen in de kranten, geven journalisten aan dat de samenleving niet door gendergelijkheid wordt gekenmerkt:

- *“Welke bedrijven komen in het nieuws? Dat zijn de belangrijkste bedrijven, de grootste bedrijven. Als je daar op gaat selecteren, dan denk ik dat je niet zoveel vrouwen tegenkomt.”*

Daarbij wordt aangegeven dat vrouwen vooral ondervertegenwoordigd zijn in de zogenaamde ‘hardere’ nieuwscontexten (bv. politiek), en dus logischerwijze meer opduiken in de zachtere nieuwsthema’s (bv. onderwijs):

- *“Het is absoluut niet logisch dat er evenveel mannen als vrouwen in het nieuws opduiken, nieuws werkt zo niet. Er zitten bijvoorbeeld niet evenveel mannen als vrouwen in de politiek. Het is misschien een ideaalbeeld, maar er is bijvoorbeeld op dit moment geen enkel vrouwelijke partijvoorzitter [op dat moment was Gwendolyn Rutten echter al partijvoorzitter van Open Vld, red.]. Als je politieke verslaggeving doet, is het logisch dat er dus meer mannen aan bod komen. In het onderwijs ga je dan het omgekeerde krijgen waar er dan meer vrouwen dan mannen werken.”*

Daarnaast geeft een deel van de (voornamelijk vrouwelijke) journalisten aan dat vrouwen minder bereidwillig zijn om in de media te komen dan mannen:

- *“Mijn eigen ervaring is dat vrouwen rapper zullen zeggen: ‘nee, liever niet’. Vrouwen zijn daarin ook iets meer verlegen of bescheiden.”*

Ondervertegenwoordiging van etnisch-culturele minderheden

Etnisch-culturele minderheden komen hoofdzakelijk voor in criminaliteitsnieuws, dit is niet verwonderlijk volgens sommige journalisten, waarvan deze quote een illustratie is:

- *“Het lijkt me heel merkwaardig om de afkomst van een crimineel niet te geven. Om een cru voorbeeld te geven: mijn zoon is overvallen en van de foto’s dat hij heeft bekeken waren 950 van de 1000 van allochtone afkomst. Tja, dan moet je dat weergeven. Als je het niet zegt, dan maak je het probleem eigenlijk alleen maar erger. Door het te zeggen geef je aan dat er een probleem is. In alle gevangenissen zitten ook meer dan 10% Marokkanen, dat is nu eenmaal zo.”*

Net zoals bij vrouwen, geven journalisten aan dat etnisch-culturele minderheden minder voorkomen in functies die vaak in het nieuws opduiken. Eén journaliste gaf aan dit spijtig te vinden, maar dat de werkelijkheid nu eenmaal niet anders is:

- *“Ik vind het gewoon erg jammer dat er niet meer allochtonen zijn die bijvoorbeeld in onderzoek zitten of advocaat zijn en op die manier in de krant komen.”*

Daarbij lijkt iedereen het er mee eens dat het belangrijk is om de niet-Belgische nationaliteit van personen in de krant zeker te vermelden als dit relevant is voor het nieuwsfeit, met volgend voorbeeldcitaat:

- *“Ik vind dat je juist als journalist de taak hebt om de dingen te benoemen zoals ze zijn, zo’n dingen verbloemen, daar ben ik echt niet voor.”*

De afkeer om de werkelijkheid te verbloemen valt samen met de zogenaamde ‘politieke correcte’ visie op diversiteit. Volgens de huidige journalist is deze visie achterhaald, zo blijkt uit volgend citaat:

- *“In Nederland verzwegen journalisten in de jaren 1990 bewust de nationaliteit van criminelen. En wat heb je dan gekregen? Dat er in de maatschappij het beeld ging leven dat de media niet wisten wat er echt aan het gebeuren was en dat zij doelbewust dingen verzwegen. Daardoor is onder meer het vertrouwen in journalisten enorm gedaald. Dat lijkt mij geen goede zaak. Ik bedoel, je moet een kat een kat noemen. Als iemand iets mispeutert, dan is dat zo. Bij Ronald Janssen zeggen wij ook niet dat is een man, dan zeggen wij ook gewoon dat het een Belg is, die daar woonde en die dat heeft uitgespookt.”*

Journalisten willen daarnaast niet iemand enkel en alleen omwille van zijn of haar divers profiel in het nieuws brengen. Dit wordt benoemd als het opvoeren van ‘excuustruzen’:

- *“Een tijdje geleden moest ik iets schrijven over taalverwerving bij allochtonen en daar was een allochtone onderzoeker mee bezig. Ik heb die gevoerd omdat hij daarmee bezig was, en niet omdat hij een allochtoon was. Ik vind dat ook beter dan dat je de ‘excuustruzen’ gaat opzoeken.”*

Enkele journalisten gaven daarnaast aan dat ze minder gemakkelijk met etnisch-culturele minderheden in contact kunnen geraken:

- *“Het grootste obstakel om een meisje van allochtone afkomst in het nieuws te betrekken, is ze te kennen. Wij zijn hier allemaal Vlaamse vrouwen en mannen die hier op de redactie zitten, dus zullen we ze niet halen uit onze eigen kennissenkring.”*

Aansluitend haalde een mannelijke gerechtsjournalist aan dat binnen zijn discipline het vooral moeilijk was als man om vrouwelijke etnisch-culturele minderheden te bereiken:

- *“Ik vind dat moeilijker ja. Zeker voor een man ja. Voor mij, in mijn specifieke sector, ja. (...) In mijn categorie mensen is dat niet simpel, want die willen meestal met mij niet praten. Omdat het vaak niet mag van hun man.”*

De geïnterviewde journalisten gaven aan dat, doordat hun profiel te ‘blank’ is, het moeilijk is om etnisch-culturele minderheden in het nieuws te betrekken. Dit stemt overeen met de resultaten van [een eerdere studie van het Steunpunt Media](#) (p. 4) over het profiel van de Vlaamse journalist. Daaruit bleek dat 96% van de Vlaamse journalisten in België waren geboren. Daarnaast had 5% van de Vlaamse journalisten minstens één ouder die afkomstig was uit een ander EU-land dan Nederland of Frankrijk.

Aanbeveling getoetst: expertendatabank.be?

Journalisten blijken erg routineus te werk te gaan bij het zoeken naar de geschikte expert. Zoals vorige citaten al illustreerden, raadplegen ze in de eerste plaats hun eigen contactenlijst. Daarnaast kwam naar voren dat ze ook via zoekmachines op internet op zoek gaan naar nieuwe experts. De journalisten doen ook navraag bij collega’s met meer expertise over het onderwerp, of contacteren rechtstreeks de persdienst van universiteiten.

Tijdens het interview werd ook gepeild naar ervaringen met de expertendatabank.be. De databank biedt experts aan met een specifiek profiel, namelijk vrouwen, transgenders, allochtonen, mensen met een functiebeperking of ervaringsdeskundigen in de armoede. De bevraagde journalisten blijken de expertendatabank.be niet in hun dagelijkse praktijk te gebruiken:

- *“Vaak niet, omdat ik veel experts ondertussen al zelf ken, ik heb dat al gebruikt hoor. Maar er zijn, omdat ik dermate gespecialiseerd ben, zijn er weinig onderwerpen die ik niet meteen kan plaatsen en zonder dat ik meteen weet bij wie ik daarvoor terecht kan.”*
- *“Het is gewoon handiger voor ons om te bellen naar de communicatiedienst van bijvoorbeeld de KU Leuven te bellen om iemand die zich specifiek met uw onderwerp bezighoudt te vinden. Dan vraag je ‘ik heb een probleem en we zoeken een deskundige om daar meer uitleg of duiding bij geven’. Dan gaan zij naar iemand op zoek. Ja, voor ons is dat handiger omdat we anders uren moeten bellen naar nummers waar mensen niet oppakken of uiteindelijk toch niet willen meewerken. De mensen van de persdienst weten gerichter wie er zou willen meewerken, en wie ook gemakkelijk te bereiken is.”*

De bevraagde journalisten gaven aan dat ze de expertendatabank.be wel kenden, maar weinig tot niet gebruikten. Voornamelijk omwille van tijdsdruk en de behoefte aan een expert die op een heldere manier voor een breed publiek en met mediaervaring het onderwerp kan uitleggen, grepen ze systematisch terug naar bronnen waarvan ze meer zekerheid hebben dat ze een meerwaarde bieden voor hun nieuwsverhaal. Journalisten blijken ook het liefst een band te hebben met hun bronnen om hun werk sneller en gemakkelijker te laten verlopen. Daarvan is de volgende quote een voorbeeld:

- *“Het is gewoon ook zo bij die expertendatabank.be dat je niet weet welk soort experts het zijn. Je hebt ook veel onderzoekers en wetenschappers die zo een beetje wantrouwig staan tegenover de media. Wat je met hun woorden gaat doen of, dan heb je ook gewoon mensen die weten hoe het werkt en het is ook gewoon eenvoudiger om met die te werken denk ik. Want de druk is al groot ‘mogen we het nalezen’ en ‘mogen we dit’ en ‘mogen we dat’ en er wordt met iedereen geprobeerd een zo goed mogelijke band op te bouwen en het is wel de bedoeling dat je iedereen kan terugbellen maar ik merk dat mensen die minder met de media praten of dat minder gewoon zijn, dat die het lastiger hebben om te zien wat er achteraf met hun woorden gebeurt. Dat ze er dan zoveel nuances in willen brengen dat het niet meer... of dat ik denk van dat is allemaal heel goed, maar een gewone lezer heeft daar geen boodschap aan. Dat is bij mensen die veel met de media werken wel eenvoudiger. Die weten wel van ok, als de boodschap maar juist is, dan. Dus misschien dat dit ook een reden is waarom ik eerder werk met mensen die ik ken dan dat ik zomaar iemand zou opbellen.”*

Besluit en aanbevelingen

Diversiteit dient een aandachtspunt in nieuwsmedia te zijn. In **Nieuwsmonitor 15** stelden we in de binnenlandse Vlaamse krantenpagina's een onderrepresentatie van vrouwen en etnisch-culturele minderheden vast in verhouding met de realiteit. Deze Nieuwsmonitor schetst een eerste beeld hoe Vlaamse krantenjournalisten met diversiteit in hun dagelijkse routine omgaan. Een deel van de journalisten tracht elk nieuwsverhaal bewust zo divers mogelijk te brengen, terwijl een andere groep vindt dat het nastreven van diversiteit niet combineerbaar is met de manier waarop feiten als nieuws worden geselecteerd.

Journalisten verantwoorden de ondervertegenwoordiging van vrouwen en etnisch-culturele minderheden op drie manieren. Ten eerste selecteren journalisten hun bronnen niet met het oog op diversiteit doordat ze tijdens hun dagelijkse routine kampen met tijdsdruk, deadlines en het brengen van een helder nieuwsverhaal. Daarnaast zijn vrouwen en etnisch-culturele minderheden in de samenleving minder aanwezig als elitebron, waardoor ze minder gemakkelijk als bron in het nieuws kunnen opduiken. Tot slot blijken vrouwen volgens sommige journalisten minder happig om in het nieuws te komen, en ondervinden de journalisten problemen om met hun profiel (blanke middenklasse) etnisch-culturele minderheden te bereiken.

In **Nieuwsmonitor 15** was het gebruik van de expertendatabank.be beschreven als een mogelijkheid om meer divers te berichten. De bevroegde krantenjournalisten blijken deze website wel te kennen, maar heel zelden te gebruiken. Journalisten vallen in de praktijk terug op hun vaste routines, wat hoofdzakelijk neerkomt op het contacteren van hun eigen expertenlijst. De expertendatabank.be werd als initiatief wel positief onthaald, maar bleek voor de bevroegde journalisten onvoldoende aantrekkelijk om dagelijks mee te werken. Journalisten prefereren immers nieuwsbronnen waarmee ze een band hebben opgebouwd en waarvan ze meer zekerheid hebben dat ze een goede quote voor hun nieuwsverhaal kunnen opleveren. Dit zou verband houden met de vertrouwdeheid met de werking van de media waarover de bron beschikt. Het profiel van die 'vaste' nieuwsbronnen van de huidige Vlaamse krantenjournalist blijkt vandaag vooral 'blanke' mannen te zijn. In vervolgonderzoek kan worden getoetst waarom dit het geval is.

Uit deze verkennende studie kunnen we enkele aanbevelingen voor een meer diverse verslaggeving afleiden. Ten eerste biedt een meer divers beroepsprofiel van de journalist een mogelijke oplossing. Eén van de vrouwelijke journalisten gaf bijvoorbeeld aan dat vrouwen in vergelijking met 20 jaar geleden vandaag meer aandacht in het nieuws krijgen net doordat er meer vrouwen op de redactie werken. Eenzelfde redenering wordt gemaakt voor etnisch-culturele minderheden. Zo zien de meeste journalisten een groter aandeel journalisten met een etnisch-culturele minderheidsachtergrond als de oplossing om gemakkelijker etnisch-culturele minderheden in het nieuws te betrekken. Immers, vandaag blijkt één van de grootste struikelblokken om etnisch-culturele minderheden in het nieuws te brengen, ze te kennen en ze dus te kunnen bereiken. In een vervolgstudie van het Steunpunt Media zal het aandeel vrouwen en etnisch-culturele minderheden op verschillende meetpunten (2003, 2008 en 2013) met elkaar worden vergeleken.

Als tweede aanbeveling kunnen we pleiten voor een overleg tussen middenveldorganisaties en nieuwsredacties over wat diversiteit is en hoe dit het best kan worden bereikt. Uit de interviews blijken de meeste krantenjournalisten bereid om binnen hun redacties over diversiteit te reflecteren. De overheid kan daarbij gesprekken stimuleren tussen bijvoorbeeld de journalistenvereniging en nieuwsredacties. Het is daarbij van belang dat diversiteit in het nieuws wordt gezien als 'veelzijdig berichten'. Het is wenselijk dat journalisten in hun nieuwsverhalen oog hebben voor de perspectieven van etnisch-culturele minderheden en vrouwen, zodat er geen eenzijdige focus op de visie van de volwassen 'blanke' man wordt gelegd. Wanneer in het nieuws telkens dezelfde personen het woord krijgen, wordt er namelijk te eenzijdig bericht.

Daarnaast zouden belangengroepen hun 'groepen', in dit geval vrouwen en etnisch-culturele minderheden, kunnen aansporen om meer de media te bespelen. Journalisten gaven immers aan moeilijkheden te ondervinden om mediagenieke vrouwen en etnisch-culturele minderheden te vinden. Een mogelijke suggestie is om experten op de expertendatabank.be een mediatraining te geven, waarbij eerst bij journalisten wordt getoetst welk type informatie zij nodig hebben in hun nieuwsverhalen. Deze mediatraining zou dan kunnen kaderen in een bredere sensibilisering over de expertendatabank.be bij de journalisten. Het is immers niet duidelijk of journalisten het gevoel hebben dat de beschikbare experten op de databank vandaag onvoldoende mediageniek zijn of dat de experten daadwerkelijk te weinig mediaervaring hebben.

De samenleving wordt als maar meer divers, alsook staat het (nieuws)medialandschap steeds in beweging. Journalisten lijken op een steeds kortere tijd verhalen te moeten brengen, waardoor bereikbare en mediagenieke nieuwsbronnen steeds belangrijker worden. Uit de interviews blijkt er geen eenduidige visie over diversiteit te zijn. Wel zetten journalisten zich af tegen de zogenaamde 'politieke correcte' standpunt op diversiteit. Ze geven aan dat ze hun lezers niet willen bedriegen door bijvoorbeeld bewust de etnisch-culturele afkomst van criminelen te verzwijgen. Daarnaast willen journalisten geen 'excustruzen' in het nieuws brengen, dit zijn personen die enkel en alleen omwille van hun divers profiel in de nieuwsverhalen terecht komen. Uit de interviews blijkt er dan ook behoefte te zijn naar een hernieuwde consensus over wat diversiteit inhoudt op redactioneel niveau zodat de individuele journalist weet hoe hij/zij met diversiteit kan omgaan.

Samenvatting

Diversiteit wordt door de Vlaamse krantenjournalisten hoofdzakelijk gezien als het weerspiegelen van de realiteit. Journalisten hebben echter duidelijk verschillende visies op wat diversiteit in de journalistieke praktijk betekent.

- Diversiteit blijkt vooral te worden verbonden met het opvoeren van diverse bronnen, en dit onder meer op vlak van gender, etniciteit, leeftijd, sociale klasse en seksuele geaardheid.
- Er is een sterke verdeeldheid over de vraag of divers berichten al dan niet tot het journalistieke takenpakket behoort. Een groep vindt dit duidelijk wel, een groep duidelijk niet, en er bleek ook een journaliste onbeslist.
- Binnen de journalistieke routine lijkt het selecteren van diverse nieuwsbronnen niet zo eenvoudig:
 - Tijdsdruk maakt dat journalisten vaak op dezelfde bronnen terugvallen
 - Journalisten opteren om te werken met bronnen waarmee ze een band hebben opgebouwd
 - De expertendatabank.be biedt volgens de journalisten onvoldoende zekerheid over de beschikbaarheid en geschiktheid van experten als nieuwsbron.
- De experten in de samenleving zijn eerder mannen dan vrouwen, en eerder etnisch-culturele meerderheden dan etnisch-culturele minderheden.
- Sommige journalisten hadden het gevoel dat vrouwen terughoudender waren om in de media te komen dan mannen.
- De huidige doorsnee blanke journalist gaf aan niet altijd eenvoudig etnisch-culturele minderheden te bereiken.
- Enkele mannelijke journalisten bleken problemen te ondervinden met het bereiken van vrouwelijke etnisch-culturele minderheden.

Het andere lopende onderzoek van het Steunpunt Media vindt u op de [website van het Steunpunt Media](#).

Contact

Wenst u meer informatie over het Steunpunt Media of de Nieuwsmonitor, neem contact op met Julie De Smedt, projectcoördinator van het Steunpunt Media.

E-mail	Julie.desmedt@uantwerpen.be	Website	www.steunpuntmedia.be
Telefoon	03 265 57 60	Twitter	@steunpunt_Media
GSM	0494 89 79 83		